

## Bäddat för tillväxt<sup>1</sup>

Den svenska ekonomin har fortsatt att utvecklas svagt under hösten. Positiva signaler från omvärlden och ett allt starkare stöd från inhemska indikatorer tyder dock på att tillväxten tar bättre fart nästa år. Vi bedömer att Sveriges BNP i år växer med 0,9 procent och nästa år med 2,7 procent. Det är i stort sett samma bedömning som i vår senaste Ekonomirapport som presenterades i oktober. Inte heller bedömningen av sysselsättningen och skatteunderlaget har ändrats nämnvärt. Sysselsättningen stiger något såväl i år som nästa år. Tillväxten i skatteunderlaget dämpas nästa år till följd av att pensionerna sänks när "bromsen" aktiveras. Även om tillväxten i kommunsektorns verksamhetsvolym dämpas något beräknas sektorns resultat bli betydligt svagare än under de senaste åren. Den offentliga sektorn beräknas visa ett större underskott nästa år, motsvarande 1,9 procent av BNP.

### Tillväxten i omvärlden är på väg upp

Tillväxten i omvärlden har under loppet av 2013 fått bättre fart. Tunga ekonomier som USA och Storbritannien visar betydande styrka. Sysselsättningen stiger samtidigt som arbetslösheten gradvis backar. Även Tyskland visar prov på bättre fart och i mer problemtygda Euroländer märks en övergång från negativ till positiv tillväxt. Utvecklingen i våra nordiska grannländer har däremot överraskat negativt. I Danmark och Finland har den ekonomiska utvecklingen hackat betänkligt samtidigt som den tidigare så starka norska tillväxten försvagats något. I Kina har BNP däremot fortsatt växa med imponerande 7–8 procent.

Till den förbättring som sammantaget kan skönjas i den internationella statistiken kan läggas att en rad internationella indikatorer under det senaste halvåret pekar uppåt. Förväntningar om framtiden har förbytts från pessimism till vad som kan beskrivas som försiktig optimism. Oron på de finansiella marknaderna har lagt sig något, men

<sup>1</sup> Beräkningarna i denna prognos avslutades den 16 december.

blossar ändå emellanåt upp. Utbrotten av oro och finansiell turbulens är dock väsentligt mindre än för något år sedan och aktiekurser tillsammans med obligationsräntor har under året rört sig uppåt. Penningpolitiken fortsätter samtidigt överlag vara starkt expansiv.

Sammantaget innebär detta att tillväxten i världen tar ett kliv upp från 3,0 procent i år till 4,0 procent 2014. För svensk del är det framförallt utvecklingen i Europa och då inte minst i våra nordiska grannländer som är av intresse. BNP-tillväxten på våra viktigaste exportmarknader, där länderna viktats med respektive lands betydelse som mottagare av svensk export, ökar från 0,9 procent 2013 till 2,1 procent 2014 vilket innebär en dryg fördubbling. Men även om tillväxten förutses bli betydligt bättre 2014 så är den ändå nästan en halv procentenhet svagare än genomsnittet för perioden 1990–2008. Det är fortfarande för tidigt att tala om en konjunkturuppgång på våra exportmarknader utan det är snarare en utplaning.

Tabell 1. BNP-tillväxt åren 2011–2014

Procentuell förändring

	2011	2012	2013	2014
USA	1,8	2,8	1,7	2,9
Tyskland	3,4	0,9	0,5	2,1
Storbritannien	1,1	0,1	1,4	2,6
Norden*	2,2	1,1	0,6	1,9
EU	1,6	-0,3	-0,1	1,5
Världen**	4,0	3,2	3,0	4,0
Exportvägd BNP***	2,3	1,0	0,9	2,1
Sverige	2,9	1,3	0,9	2,7

\* Danmark, Finland och Fastlandsnorge viktade med deras respektive betydelse som mottagare av svensk export. \*\* Vägt med köpkraftsjusterade vikter. \*\*\* BNP-utvecklingen i ett tjugotal länder viktade med dessa länders respektive betydelse som mottagare av svensk export.

Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

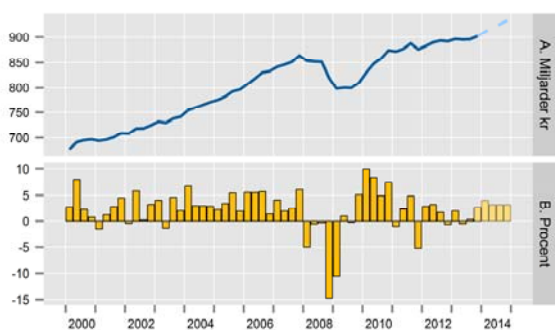
### Svensk ekonomi står väl rustad

I Sverige har den ekonomiska utvecklingen varit fortsatt svag under 2013 trots positiva signaler från omvärlden. Det kan synas märkligt att vårt land släpar efter när förutsättningarna för tillväxt i flera avseenden är bättre i vårt land än i många andra länder. Men den svenska exporten har utvecklats

fortsatt svagt vilket gjort att också investeringarna har vikit och inte minst då inom industrin. En betydande minskning i företagens lager har därtill bidragit till att hålla tillbaka produktionen. Exporten och investeringarna har därmed gett ett klart negativt bidrag till utvecklingen av svensk BNP. Att produktionen trots allt ökar sammanhänger med en fortsatt tillväxt i privat och offentlig konsumtion. Men inte heller denna tillväxt har varit särskilt stark varför utfallet för BNP inte blivit bättre (se diagram 1).

#### Diagram 1. BNP i Sverige, säsongrensad

Procentuell förändring från föregående kvartal i årstakt resp. miljarder kronor i 2012 års priser



Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

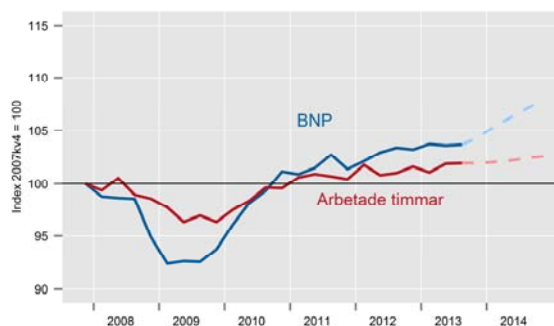
Trots att tillväxten i svensk ekonomi varit fortsatt svag under sommaren och hösten har en rad framtidsinriktade indikatorer tydligt pekat uppåt. Till exempel har företagens förväntningar om framtiden avsevärt förbättrats i Konjunkturinstitutets månatliga barometerundersökningar. Industriföretagens produktionsplaner inför kommande tre månader nådde i november den högsta nivån på 2½ år och ligger en bra bit över det historiska genomsnittet. Byggföretagens förväntningar på ett års sikt har också de nu nått mycket höga nivåer samtidigt som de svenska hushållens förväntningar om den svenska ekonomins utveckling på ett års sikt ligger en bra bit över det historiska genomsnittet. Även resultaten i andra enkäter som t.ex. Swedbanks inköpschefsindex för industrin och tjänstesektorn tyder på en tilltagande optimism. Förtroendet inför framtiden förefaller därmed ha förstärkts på ungefär samma sätt som i många andra länder, men mycket litet av denna optimism har hittills avsatt sig i statistiken över den svenska ekonomins faktiska utveckling.

Ett undantag är dock sysselsättningen. Antalet sysselsatta och antalet utförda arbetstimmar i den svenska ekonomin har trots den i övrigt svaga utvecklingen fortsatt att öka. Enligt nationalräken-

skaperna ökade antalet arbetade timmar i svensk ekonomi med 0,9 procent mellan tredje kvartalet i fjol och tredje kvartalet i år samtidigt som svensk BNP endast ökade med 0,3 procent<sup>2</sup>. Det är högst ovanligt att sysselsättningen ökar så pass mycket samtidigt som produktionstillväxten är så svag. En sådan kombination brukar som regel endast uppstå när konjunkturen plötsligt och dramatiskt viker med efterföljande ras i sysselsättningen. I nuvarande läge är det dock svårt att se att vi skulle befinna oss i en sådan situation. Det mesta pekar uppåt och sysselsättningen har också fortsatt öka under oktober och november månad. Det kan inte uteslutas att nationalräkenskapernas uppgifter längre fram revideras och att utvecklingen i svensk ekonomi efter det visar sig mer begriplig och mer i samklang med historiska mönster.

#### Diagram 2. BNP och arbetade timmar

Indextal 2007 kvartal 4 = 100



Källa: SCB och Sveriges kommuner och Landsting.

Utgångspunkten för vår bedömning av svensk ekonomi är att en allt starkare tillväxt i omvärlden i kombination med de stigande framtidsförväntningar som kunnat konstateras här på hemmaplan starkt talar för att svensk ekonomi kommer att växa betydligt snabbare nästa år jämfört med i år. Förutsättningar för en starkare svensk tillväxt finns också i hushållens och företagens mycket höga finansiella sparande. I detta sparande ligger en betydande potential för ökad konsumtion och växande investeringar. Ett fortsatt lågt ränteläge, omfattande finanspolitiska stimulanser och företagens låga lager är andra faktorer som verkar åt samma håll.

Vi bedömer att BNP växer med 2,7 procent 2014 jämfört med 0,9 procent i år. I hög grad är det den inhemska efterfrågan som bidrar till tillväxten –

<sup>2</sup> Båda uppgifterna avser kalenderkorrigerade uppgifter. Faktiskt ökade antalet arbetade timmar med 2,0 procent och BNP med 0,7 procent.

såväl investeringarna som hushållens konsumtionsutgifter förväntas växa i relativt snabb takt. Även exporten ökar, men här kan tillväxten ur ett historiskt perspektiv sägas vara relativt begränsad – detta som en följd av att tillväxten i omvärlden även fortsättningsvis förblir relativt måttlig trots den förbättring som sker jämfört med 2012 och 2013.

**Tabell 2. Försörjningsbalans**

Procentuell förändring

	2011	2012	2013	2014*
BNP	2,8	0,8	0,9	2,7
Import	7,1	-0,6	-1,9	6,6
Hushållens konsumtion	1,7	1,6	1,9	3,3
Offentlig konsumtion	0,8	0,3	1,2	1,4
Stat	0,6	0,9	2,5	1,9
Kommuner	0,9	0,1	0,7	1,3
Fasta bruttoinvesteringar	8,2	3,3	-0,8	4,4
Lagerinvesteringar**	0,5	-1,3	-0,2	0,5
Export	6,0	0,7	-1,6	4,5
Summa användning	4,1	0,4	0,0	3,8
BNP kalenderkorrigerad	2,9	1,3	0,9	2,7

\*Uppgifterna 2014 avser kalenderkorrigerade data. \*\*Lageromslag i procent av BNP.

Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

De senaste årens svaga produktivitetstveckling hänger bland annat ihop med att sysselsättningen hållits uppe trots svag produktionsökning. Det finns därför gott om ledig kapacitet i början av uppgången och sysselsättningen ökar snabbare först under slutet av 2014.

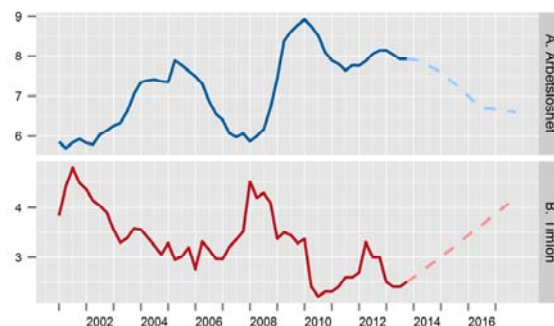
Trots den överraskande starka arbetsmarknaden har arbetslösheten bitit sig fast kring 8 procent. Det förklaras av att både befolkningen i arbetsför ålder och den andel av befolkningen som deltar i arbetskraften har ökat sedan 2009. Nu avtar befolkningsökningen något och det är rimligt att arbetskraftsdeltagandet inte fortsätter att öka i samma omfattning. Därför kan arbetslösheten minska mer markant när sysselsättningen tar bättre fart mot slutet av 2014.

Den utdragna lågkonjunkturen i finanskrisens spår har pressat ned löneökningstakten till mycket låga tal, se diagram 3. I år ser timlönerna ut att öka med blygsamma 2,5 procent jämfört med i fjol, enligt konjunkturlönestatistiken. Nationalräkenskapernas timlöner beräknade från lönesumman och antalet arbetade timmar hamnar ytterligare ett par tiondelar lägre. Den konjunkturförbättring vi

ser framför oss under 2014 kommer att trycka upp löneökningarna något från dagens nivå.

**Diagram 3. Relativ arbetslöshet och timlöneökningar**

Procent av arbetskraften respektive procentuell förändring

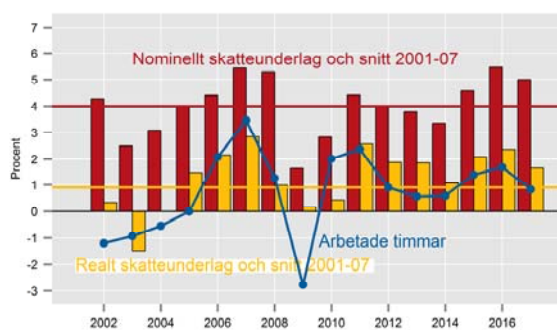


Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

År 2011 ökade både antalet arbetade timmar och det reala<sup>3</sup> skatteunderlaget med runt 2,5 procent – till stor del en återhämtning från sysselsättningsfallet 2009, se diagram 4. Därefter har den betydligt svagare ökningen av antalet arbetade timmar och de dämpade timlöneökningarna lett till en successivt lägre ökning av det reala skatteunderlaget.

**Diagram 4. Underliggande<sup>4</sup> nominellt resp. realt skatteunderlag samt arbetade timmar för anställda**

Procentuell förändring



Källa: SCB och Sveriges kommuner och Landsting.

Nedgången hade varit betydligt större om inte växande pensionsinkomster fungerat som motkraft. Nästa år slår dock bromsen<sup>5</sup> i pensionssystemet till vilket medför att ökningen av skatteunderlaget dämpas. En positiv faktor är den priset som

<sup>3</sup> Skatteunderlaget rensat för pris- och löneökningar i kommunsektorns verksamheter.

<sup>4</sup> Skatteunderlagets faktiska utveckling rensat för effekter av förändringar i skattlagstiftningen som har direkt påverkan på skatteunderlaget.

<sup>5</sup> Bromsen är den automatiska balanseringen som utlöses när avgiftsinkomster och tillgångar i AP-fonderna understiger pensionssystemets skulder.

uppstår tack vare att kommunsektorns pris- och löneökningar sammantaget ökar långsammare än timlöneökningarna på hela arbetsmarknaden<sup>6</sup>. I genomsnitt bidrar detta normalt med en real ökning på 0,5–0,7 procent per år.

Som framgår av diagram 4 växer det reala skatteunderlaget under perioden 2011–2014 mer än trendmässigt.

### Starkt kostnadstryck i kommunsektorn

Förutsättningarna för kommunsektorns ekonomiska utveckling är minst sagt sammansatta. Å ena sidan har skatteunderlaget vuxit betydligt snabbare än vanligt sedan 2010. Å andra sidan växer de demografiska behoven snabbt samtidigt som statsbidragen inte ökar som tidigare utan i stället urholkas av löne- och prisökningar.

Särskilt i landstingen såg läget besvärligt ut inför 2013. Omfattande behov inom hälso- och sjukvården samt kollektivtrafiken ledde till att åtta landsting höjde skatten motsvarande 14 öre på medelutdebiteringen, den största höjningen sedan 2004. Det ger utrymme för kostnaderna att öka med 2,5 procent i fasta priser, vilket är marginellt mer än demografi och långsiktig trend.

I kommunerna tilltar det demografiskt betingade kostnadstrycket alltmer. Fler barn i grundskoleåldern och fler äldre innebär väsentligt ökade behov. I år beräknas kommunernas kostnader öka med 1,4 procent i fasta priser, helt i linje med demografi och en långsiktig trend.

Återbetalningar från AFA Försäkring och ny diskonteringsränta för pensionsskulden (Rips) gör det svårt att jämföra det ekonomiska resultatet mellan åren. Återbetalningarna är tillfälliga och Rips-effekten är bokföringsmässig och ska t.ex. inte påverka balanskravsresultatet. I tabell 3 redovisas resultaten både inklusive och exklusive AFA och Rips. Exklusive dessa tillfälliga faktorer beräknas resultaten för kommuner respektive landsting i år uppgå till 1,3 respektive 1,2 procent av skatter och generella statsbidrag.

<sup>6</sup> Skatteunderlagets priskomponent bestäms till allra största delen av de genomsnittliga löneökningarna i hela ekonomin.

**Tabell 3. Utveckling av kommunsektorns intäkter och kostnader samt resultat<sup>7</sup>**

Procentuell förändring resp. miljarder kronor

	2012	2013	2014
<b>Kommuner</b>			
Skatteintäkter o gen. statsbidrag lp	1,9	3,8	3,2
Skatteintäkter o gen. statsbidrag fp	-0,3	1,7	0,9
Verksamhetens kostnader lp	3,3	3,6	3,4
Verksamhetens kostnader fp	1,0	1,4	1,0
Demografiska behov och trend	1,0	1,4	1,6
Implicit prisindex (PKV)	2,3	2,1	2,4
Resultat , miljarder kronor	14,4	11,3	5,0
<i>Resultat, procent av skatter och bidrag</i>	3,3	2,5	1,1
Återbetalning från AFA	7,9	7,6	0,0
Bokföringsmässig kostnad för Rips	0,0	-2,4	0,0
<i>Resultat exkl. AFA och Rips, procent av skatter och bidrag</i>	1,5	1,3	1,1
<b>Landsting</b>			
Skatteintäkter o gen. statsbidrag lp	2,4	4,1	3,6
Skatteintäkter o gen. statsbidrag fp	0,7	2,6	1,5
Verksamhetens kostnader lp	3,9	4,0	4,1
Verksamhetens kostnader fp	2,1	2,5	1,9
Demografiska behov och trend	2,1	2,3	2,4
Implicit prisindex (LPIK)	1,5	1,4	2,0
Resultat , miljarder kronor	4,9	-2,4	2,6
<i>Resultat, procent av skatter och bidrag</i>	2,0	-0,9	1,0
Återbetalning från AFA	2,9	2,8	0,0
Bokföringsmässig kostnad för Rips	0,0	-8,3	0,0
<i>Resultat exkl. AFA och Rips, procent av skatter och bidrag</i>	0,8	1,2	1,0

Källa: SCB och Sveriges kommuner och Landsting.

### Återhållen kostnadsutveckling 2014

Nästa år växer skatteunderlaget betydligt långsammare än i år och det blir inga nya statliga tillskott av betydelse. Samtidigt ser vi att allt fler unga och äldre fortsätter att sätta press på kommuner och landsting att anpassa sina verksamheter. Investeringsbehoven är också fortsatt stora i båda sektorerna.

Flera kommuner än beräknat har aviserat skattehöjningar inför 2014. Sammanlagt höjer 23 kommuner skattesatsen medan 7 sänker. Medelskattesatsen ökar med 3 öre. Vi gör prognosen att kommunernas kostnader ökar med en procent i fasta priser, vilket bara motsvarar demografiskt betingade behovsökningar. Trots mycket återhållsam kostnadsutveckling räknar vi med ett resultat för

<sup>7</sup> Jämfört med den prognos som redovisades i Ekonomirapporten i oktober är det förhållandevis små förändringar som gjorts.



kommunerna på 5 miljarder kronor, vilket motsvarar 1,1 procent av skatter och statsbidrag.

Vi räknar med att besparingar i någon form är nödvändigt i nästan samtliga landsting. Sex landsting höjer skatten motsvarande 10 öre på medelutdebiteringen. I några fall orsakad av ändringar i skatteutjämningen. Kostnaderna i fasta priser beräknas öka med 1,9 procent, dvs. något långsammare än i år. Med dessa förutsättningar blir landstingens samlade resultat drygt 2 miljarder kronor eller 1 procent av skatter och bidrag.

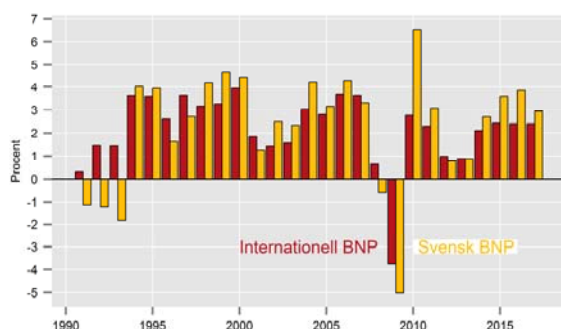
### Fortsatt återhämtning 2015–2017

För åren 2015–2017 utgår vi från att läget på den svenska arbetsmarknaden gradvis stabiliseras och att den svenska ekonomin närmar sig konjunkturell balans. Det innebär i klartext att arbetslösheten steg för steg tar sig från dagens 8 procent ner till 6,6 procent. För att en sådan utveckling ska bli möjlig krävs en betydligt bättre fart i svensk ekonomi än den vi sett prov på under senare år.

Sverige är en starkt exportberoende ekonomi vilket bidrar till att störningar i omvärlden får extra stort genomslag i vår ekonomi. Konjunktursvängningarna förstärks ytterligare av att svensk export i mycket hög grad består av konjunkturkänsliga insats- och investeringsvaror. Därför drabbas Sverige extra hårt när den internationella konjunkturen viker och världshandeln dämpas. Myntets andra sida är att när väl den internationella konjunkturen vänder upp brukar tillväxten i Sverige överträffa den i andra länder (se diagram 5).

Diagram 5. BNP i Sverige och på våra viktigaste exportmarknader

Procentuell förändring



Källa: Konjunkturinstitutet och Sveriges Kommuner och Landsting.

Som påtalats tidigare ska tillväxtförbättringen i omvärlden 2014 inte ses som ett uttryck för en förbättrad internationell konjunktur. Det bör istället beskrivas som att konjunkturen planar ut efter den nedgång som har skett. Utvecklingen ser dock olika

ut i olika länder. I vissa länder förstärks konjunkturen – i andra försvagas den ytterligare. Vår bedömning för åren 2015–2017 utgår från att en viss konjunkturell förbättring fortsättningsvis sker internationellt. Det är liktydigt med en BNP-tillväxt på 2,4 procent på våra viktigaste exportmarknader och innebär att svensk export kan växa 6–6½ procent årligen.

Denna exporttillväxt är i sig inte tillräcklig för att lyfta den svenska ekonomin ur lågkonjunkturen. För att resursutnyttjandet ska normaliseras och sysselsättningen stiga i en sådan grad att arbetslösheten pressas tillbaka ner till 6,6 procent krävs att den inhemska efterfrågan ger ett starkt stöd till tillväxten. En sådan utveckling är fullt möjlig. Såväl hushållens konsumtionsutgifter som företagens investeringar har stora möjligheter att växa snabbt under förutsättning av att utvecklingen i omvärlden går i rätt riktning. I våra beräkningar utgår vi därtill från att den kommunala konsumtionen växer runt 2 procent årligen vilket ger ett betydande tillskott till efterfrågan åren 2015–2017.

Under åren 2015–2017 ökar antalet arbetade timmar i den svenska ekonomin sammantaget med 4 procent. Tillsammans med ett positivt bidrag från pensionsutbetalningarna och den för kommunsektorn förmånliga prisetekten ger det en mycket stark ökning av det reala skatteunderlaget, plus 2 procent per år. Successivt högre timlöneökningar i takt med att arbetslösheten minskar ger också nominella ökningarna klart över det historiska snittet. Precis som det ska vara under en återhämtningsperiod.

### Höjd skatt för kostnadsökning enligt trend

Den kommunala konsumtionsökningen för åren 2015 – 2017 bestäms av demografiskt betingade behovsökningar och den historiska trenden utöver detta. Sammantaget alltså 2 procent per år. Statsbidragen till kommuner och landsting antas öka realt med 2 procent per år från och med 2015, ett antagande som bygger på historiken sedan år 2000. Det betyder ett tillskott på drygt 19 miljarder kr för kommunsektorn år 2017. Vi antar vidare att kommuner och landsting anpassar skatteuttaget så att resultat blir en procent av skatter och generella statsbidrag. Sektorn behöver då höja skatterna med 33 öre jämfört med dagens nivå. Utan höjda statsbidrag skulle kommuner och landsting behöva höja skatten med ytterligare 70 öre sammantaget.

## Offentliga finanser mot balans men inget överskott

Underskotten i den offentliga sektorns finansiella sparande väntas öka i år och nästa år, från en halv procent av BNP förra året till 1,3 procent i år och 1,9 procent 2014. Skälet är den svaga tillväxten i ekonomin i kombination med finanspolitiska stimulanser, främst i form av sänkta skatter men även ökade utgifter. I takt med att tillväxten tar fart växer inkomsterna snabbare än utgifterna och underskotten minskar gradvis. År 2017, då vi utgår från att ekonomin når konjunkturell balans beräknas de offentliga finanserna uppvisa ett litet underskott motsvarande 0,1 procent av BNP.

Regeringens sparmål om en procents överskott av BNP över en konjunkturcykel uppnås därmed inte i våra beräkningar. Vi har emellertid antagit att både den kommunala konsumtionen ökar i förhållande till demografin och att hushållstransfereringarna värdesäkras. Antagandena innebär att vi i princip gör prognoser över kommande politiska beslut, men samtidigt ligger beräkningsantagandena i linje med hur utvecklingen har sett ut historiskt.

Vår antagna ökning av statsbidragen till kommuner och landsting påverkar inte det samlade offentliga sparandet, utan är en transferering som försvagar statens sparande och stärker kommunsektorns sparande. Om staten, i ett läge då sparmålet inte uppnås, väljer att inte höja statsbidragen, skulle kommuner och landsting behöva höja skatten med ytterligare 70 öre sammantaget för att ha råd att öka kostnaderna på det sätt som förutses och samtidigt klara ett positivt resultat motsvarande 1 procent. Skattehöjningen och den utblivna höjningen av statsbidragen motsvarar drygt 19 miljarder kronor.

Frågor med anledning av detta MakroNytt besvaras av Per-Lennart Börjesson tfn 08-452 77 55, Håkan Hellstrand tfn 08-452 78 19, Anna Kleen tfn 08-452 77 62, Bo Legerius tfn 08-452 77 34, Madeleine Holm (kommunerna) tfn 08-452 77 87 och Jonas Eriksson (landstingen) tfn 08-452 78 79. De kan även nås via e-post på mönstret: [fornamn.efternamn@skl.se](mailto:fornamn.efternamn@skl.se).

Tabell 4. Den offentliga sektorns finanser

Procent av BNP

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Inkomster	49,8	50,2	48,8	49,3	49,6	49,9
Skatter o avgifter	44,0	44,4	43,8	43,9	44,0	44,1
Utgifter	50,3	51,5	50,7	50,4	49,9	49,9
Konsumtion	26,9	27,5	27,3	26,9	26,5	26,5
Investeringar	3,4	3,4	3,4	3,3	3,2	3,2
Transfereringar	19,0	19,6	19,0	18,7	18,4	18,3
Ränteutgifter	1,0	1,1	1,1	1,5	1,7	2,0
Finansiellt sparande	<b>-0,5</b>	<b>-1,3</b>	<b>-1,9</b>	<b>-1,1</b>	<b>-0,3</b>	<b>-0,1</b>
Staten	-0,7	-1,0	-1,5	-0,7	0,0	0,4
Ålderspensionssystemet	0,3	-0,2	0,0	0,1	0,0	-0,1
Kommunsektorn	-0,1	-0,1	-0,5	-0,4	-0,3	-0,4
Bruttoskuld	38,2	41,1	41,5	40,9	39,6	38,3
Nettoskuld	-23,7	-24,4	-23,9	-23,9	-24,5	-25,4

Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

**Tabell 5. Försörjningsbalans**

Procentuell förändring samt förändring jämfört med föregående prognos

	Prognos 2013-12-19						Revidering jämfört med oktober 2013				
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
BNP	0,8	0,9	2,7	3,6	3,8	2,9	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
Import	-0,6	-1,9	6,6	7,8	7,0	5,7	-1,6	-0,4	0,0	1,1	0,8
Hushållens konsumtion	1,6	1,9	3,3	4,2	3,7	3,1	-0,1	-0,5	0,0	-0,2	0,3
Offentlig konsumtion	0,3	1,2	1,4	1,4	1,6	1,7	-0,1	-0,1	0,2	0,2	0,2
Stat	0,9	2,5	1,9	0,0	0,5	0,5	0,4	0,0	0,7	1,0	0,9
Kommuner	0,1	0,7	1,3	1,9	2,0	2,2	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0
Fasta bruttoinvesteringar	3,3	-0,8	4,4	7,2	8,0	3,0	1,5	0,1	-1,8	0,0	0,5
Lagerinvesteringar*	-1,3	-0,2	0,5	0,1	-0,1	-0,1	-0,4	0,3	0,0	0,2	0,1
Export	0,7	-1,6	4,5	6,4	6,5	6,1	-0,8	-0,6	0,7	0,6	0,3
Summa användning	0,4	0,0	3,8	4,8	4,8	3,8	-0,5	-0,2	-0,1	0,3	0,3
BNP kalenderkorrigerad	1,3	0,9	2,7	3,6	3,8	2,9	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1

Anm: Uppgifterna från och med 2014 avser kalenderkorrigerade värden. \*Lageromslag i procent av BNP.

Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.

**Tabell 6. Valda nyckeltal**

Procentuell förändring samt förändring jämfört med föregående prognos

	Prognos 2013-12-19						Revidering jämfört med oktober 2013				
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2013	2014	2015	2016	2017
Arbetade timmar, NR*	0,7	0,4	0,6	1,4	1,7	0,8	0,2	0,1	-0,2	-0,2	0,0
Antal sysselsatta, NR	0,7	0,9	0,8	1,3	1,4	0,7	0,4	0,2	-0,4	-0,7	-0,2
Antal sysselsatta, AKU	0,6	1,0	0,8	1,3	1,4	0,7	0,4	0,3	-0,4	-0,7	-0,2
Arbetslöshet**	8,0	8,0	7,8	7,4	6,8	6,6	-0,1	0,2	0,2	0,2	0,2
Timlöner, totalt NR	2,8	2,3	2,8	3,2	3,6	4,0	-0,1	-0,1	0,0	0,0	0,0
Timlöner, totalt KL	3,0	2,5	2,8	3,2	3,6	4,0	-0,3	-0,1	0,1	0,0	0,0
Lönesumma NR	3,7	2,9	3,4	4,6	5,4	4,9	0,1	0,0	-0,2	-0,3	0,0
Skatteunderlag, faktiskt	4,0	3,6	2,9	4,6	5,5	5,0	0,1	0,0	0,0	-0,1	0,0
Skattunderlag, underliggande	4,0	3,8	3,4	4,6	5,5	5,0	0,1	0,0	-0,1	-0,1	0,0
Skatteunderlaget, realt	1,9	1,9	1,1	2,1	2,4	1,7	0,2	0,1	-0,2	-0,1	0,0
KPIF	1,0	0,9	1,2	1,7	2,0	2,0	-0,2	-0,1	0,0	0,0	0,0
KPI	0,9	0,0	1,3	2,4	2,9	3,2	-0,1	-0,1	0,0	0,1	0,3
Reporänta %, vid årets slut	1,00	1,00	1,25	2,00	3,00	3,75	0,00	-0,25	-0,50	-0,25	-0,50
Hushållens reala disponibla inkomster	3,5	2,6	2,8	2,6	3,3	3,0	0,2	0,0	-0,3	-0,2	0,1
Hushållens sparande %	12,2	12,3	11,8	10,3	9,9	9,6	0,5	0,9	0,6	0,6	0,4
Offentligt finansiellt sparande***	-0,5	-1,3	-1,9	-1,1	-0,3	-0,1	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	-0,2
Offentlig konsoliderad bruttoskuld***	38,2	41,1	41,5	40,9	39,6	38,3	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2
Bytesbalans***	6,3	6,0	4,7	4,3	4,2	4,5	0,6	0,1	0,7	0,9	0,6

\*Kalenderkorrigerade värden. \*\*Procent av arbetskraften 15-74 år. \*\*\*Procent av BNP.

Källa: SCB och Sveriges Kommuner och Landsting.